

Overzicht aangenomen moties Congres 109

Zaandam, 10 maart 2019

Overzicht aangenomen moties

Algemeen Organisatorische Moties (AOM's)

AOM 109.01	Bestuursverantwoording	Aangenomen
AOM 109.03	mbo stages	Aangenomen
AOM 109.04	Kinderopvang tijdens landelijk Congres	Aangenomen
AOM 109.06	Aanscherpen van duurzaamheidsrichtingswijzer	Aangenomen

Actuele Politieke Moties (APM's)

APM 109.01	IS	Aangenomen
------------	----	------------

Algemeen Politieke Moties (PM's)

Sessie A: Cultuur, Mens, Democratie en Justitie

PM 109.01.A	Taken van de Overheid	Aangenomen
PM 109.02.A	Evenwichtige regionale vertegenwoordiging	Aangenomen
PM 109.03.A	Rol en positie volksvertegenwoordiging	Aangenomen
PM 109.04.A	Herziening takenpakket politie om de politie te ontlasten	Aangenomen
PM 109.06.A	Rechtspositie asielzoekers	Aangenomen
PM 109.07.A	De percentageregeling	Aangenomen
PM 109.08.A	Beschermde status onderzoeksjournalistiek	Aangenomen
PM 109.09.A	Voorwaardelijke invrijheidstelling	Aangenomen
PM 109.10.A	Subsidie instandhouding www.Europa-Nu.nl	Aangenomen
PM 109.11.A	Dierenwelzijn	Aangenomen

Sessie B: Onderwijs en Zorg

PM 109.12.B	Digitale geletterdheid in het funderend onderwijs	Aangenomen
PM 109.13.B	Sociaal leenstelsel	Aangenomen
PM 109.16.B	Ingrepen DUO (2): Bereikbaarheid verbeteren en juiste informatie verstrekken	Aangenomen
PM 109.17.B	Ingrepen DUO (3): Stoppen met advies geven te gaan lenen	Aangenomen
PM 109.18.B	Ingrepen DUO (4): Dwangsom bij schuld aan studenten	Aangenomen
PM 109.19.B	Lerarentekort in het primair onderwijs	Aangenomen
PM 109.20.B	Vreemde talen in 2032	Aangenomen
PM 109.21.B	Zorgbemiddeling met Transfer Bureau	Aangenomen
PM 109.22.B	Onafhankelijke cliënt ondersteuner	Aangenomen
PM 109.23.B	Genitale verminking	Aangenomen
PM 109.24.B	Voorkomen onbetaalbare zorg	Aangenomen

Sessie C: Klimaat, Wonen en Financiën

PM 109.26.C	Klimaataakkoord	Aangenomen
PM 109.27.C	Concept-Klimaataakkoord, herinnering aan regeerakkoord met CO2-heffing	Aangenomen
PM 109.29.C	Generaal pardon voor bevingsschade	Aangenomen
PM 109.30.C	Parlementaire enquête gaswinning en veiligheid	Aangenomen
PM 109.31.C	Aan de slag met versterken van woningen en dorpen	Aangenomen
PM 109.32.C	Verhuurdersheffing	Aangenomen
PM 109.34.C	Verbetering Medezeggenschap Pensioenfondsen	Aangenomen
PM 109.35.C	Afinanciering VPL aanspraken	Aangenomen
PM 109.36.C	Premiedemping	Aangenomen

AOM 109.01   Algemeen Organisatorische Motie

Titel motie: **Bestuursverantwoording**

Indiener: Dennis van Driel e.a.

Woordvoerder: Dennis van Driel

Het D66 Congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- wij als ALV het Landelijk Bestuur verkiezen om namens ons besluiten te nemen;
- na hun verkiezing Landelijk Bestuursleden formeel geen verantwoording afleggen over het gevoerde beleid;

overwegende dat:

- democraten te allen tijde inzage zouden moeten hebben in de werkzaamheden van hun verkozen vertegenwoordigers;
- democraten vragen willen kunnen stellen over gevoerd beleid;

verzoekt het Landelijk Bestuur:

- verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid d.m.v. een schriftelijke verantwoording die ten minste twee weken voor aanvang van het congres wordt gepubliceerd aan alle leden;
- tijdens de ALV ruimte vrij te maken om n.a.v. de schriftelijke verantwoording vragen te stellen aan het Landelijk Bestuur;

en gaat over tot de orde van de dag.

AOM 109.03   Algemeen Organisatorische Motie

Titel motie: **mbo stages**

Indiener: Pim van Dam e.a.

Woordvoerder: Pim van Dam

Het D66 Congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- er 500.000 mbo studenten zijn in Nederland;
- D66 stageplaatsen voor hbo en wo studenten vermeld heeft staan op de website en sociale media;
- stageplaatsen voor mbo studenten niet vermeld staan op de website en sociale media van D66;
- D66 zich als partij inzet voor het mbo;

overwegende dat:

- een stage bij een politieke partij bijdraagt aan het opleiden van kritische burgers;
- de mbo-opleidingen die mogelijk aansluiten op de werkzaamheden bij D66 zijn: bedrijfsadministratie medewerker, secretariael medewerker/directiesecretaresse, Marketing en Communicatie, event management, applicatieontwikkelaar, ICT-beheer, mediavormgeving, animatie- en 3D design, video-editing;
- een stage bij D66 mbo studenten meer betreft bij de politiek;
- mbo studenten D66 een ander inzicht kunnen geven dan hbo en wo studenten;

verzoekt het Landelijk Bestuur:

- stages te stimuleren voor mbo studenten bij D66;
- beschikbare stageplaatsen voor mbo studenten te vermelden op de website en sociale media van D66;

en gaat over tot de orde van de dag.

AOM 109.04 Algemeen Organisatorische Motie (AOM)

Titel motie: **Kinderopvang tijdens landelijk Congres**

Indiener: Afdeling D66 Hilversum

Woordvoerder: Jarno Deen

Het D66 Congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- het landelijk Congres een belangrijke bijeenkomst is voor de leden van D66;
- het voor een politieke partij belangrijk is dat de leden vertegenwoordigd zijn bij het Congres;
- gendergelijkheid - waaronder gelijkheid tussen moeders en vaders - een belangrijk speerpunt is voor D66;

overwegende dat:

- in een mensenleven tussen je 25ste en 45ste alles tegelijk lijkt te komen. Niet voor niets wordt wel over 'het spitsuur van het leven' gesproken;
- het voor veel (jonge) ouders lastig is om werk en gezin te combineren met actief zijn voor een politieke partij;
- D66 als partij oog heeft voor de wensen en zorgen van jonge ouders;
- iedere D66'er een eigen reden heeft om het Congres te bezoeken en de partij benadrukt dat je het Congres zo kunt inrichten hoe jij het wilt;
- het wegnemen van drempels voor deelname een belangrijk doel is van het Landelijk Bestuur;
- deelname aan een Congres nu vaak een grote impact heeft op het gezin van de deelnemer, zeker in verkiezingstijd;

verzoekt het Landelijk Bestuur:

- te inventariseren of er voor kinderopvang tijdens congressen voldoende animo is onder de leden;
- op voorwaarde van voldoende animo en haalbaarheid (financieel en organisatorisch) een pilot bij een volgend Congres kinderopvang te organiseren;

en gaat over tot de orde van de dag.

AOM 109.06 Algemeen Organisatorische Motie

Titel motie: **Aanscherpen van duurzaamheidsrichtingswijzer**

Indiener: Melle Nikkels e.a.

Woordvoerder: Melle Nikkels

Het D66 Congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- de richtingwijzers 6 jaar geleden, onder verantwoordelijkheid van de Mr. Hans van Mierlo Stichting zijn opgesteld;
- er sinds die tijd specifiek op het duurzaamheidsthema significante wetenschappelijke, maatschappelijke en politieke ontwikkelingen hebben plaatsgevonden;

overwegende dat:

- D66 duurzaamheid binnen en buiten de partij steeds meer prioriteit geeft;
- het "streven naar" een duurzame samenleving een te vrijblijvende notie is;
- de thema-afdeling Duurzaam tijdens haar ALV van 3 februari 2019 deze motie unaniem onderschreef en graag meehelpt in de actualisering en herformulering van deze richtingwijzer;
- D66 meer urgentie voelt en ambitie heeft met duurzaamheid dan in de huidige richtingwijzer tot uitdrukking komt;

verzoekt het Landelijk Bestuur:

- de Mr. Hans van Mierlo Stichting te verzoeken met in acht name van de wetenschappelijke, maatschappelijke en politieke ontwikkelingen om:
  - de richtingwijzer duurzaamheid te herzien en tot een minder vrijblijvend en meer ambitieus alternatief voor "streven naar" te komen, en;
  - de ondersteunende tekst (het roze boekje) te herzien conform deze wijziging;

en gaat over tot de orde van de dag.

APM 109.01 Actuele Politieke Motie

Titel motie: **IS**

Indiener: Afdeling D66 Apeldoorn

Woordvoerder: Erik Bus

Het D66 congres op zaterdag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- de Geneefse Conventie vereist dat krijgsgevangenen een eerlijk proces krijgen;
- Nederland eigen verplichtingen heeft jegens haar staatsburgers;

overwegende dat:

- de werkwijze en houding van de VS ertoe kan leiden dat Nederlandse IS-strijders in Syrië of Irak zonder berechting jarenlang worden vastgehouden of plots worden vrijgelaten;
- de regering op dit punt weg lijkt te kijken van haar verantwoordelijkheid;
- als Nederland de mannen terug haalt de vrouwen en de kinderen ook mee kunnen komen;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- richting de regering te bepleiten er alles aan te doen om te voorkomen dat Nederlanders in gevangenschap in Syrië of Irak plots worden vrijgelaten en zeker te stellen dat ze (daar of anders hier) berecht worden;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.01.A   Politieke Motie

Titel motie: **Taken van de Overheid**

Indiener: Afdeling D66 Arnhem

Woordvoerder: Marian Louppen

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

overwegende dat:

- de Staatscommissie Parlementair Stelsel aandringt op bezinning over het op afstand plaatsen van overheidstaken waarbij democratische controle geheel of gedeeltelijk wordt vervangen door 'de tucht van de markt';
- Tjeenk-Willink stelt dat de overheid ten prooi is aan 'betonrot', veroorzaakt door het idee dat de overheid een bedrijf is met producten en klanten, en publieke taken steeds meer als commerciële diensten aan de markt zijn overgelaten, wat de essentie van de democratische rechtsstaat heeft aangetast;
- uit een studie van The Transnational Institute (TNI) naar de ervaringen van 835 privatiseringsprojecten in 45 landen blijkt dat de verwachte kostenvoordelen tegenvallen of niet opwegen tegen verslechtering van de arbeidsomstandigheden, dat diensten vaak duurder en minder toegankelijk worden voor bepaalde groepen en dat overheden minder invloed hebben op klimaatmaatregelen;

constaterende dat:

- privatisering van, of het toelaten van marktprikkels in, publieke diensten alleen te rechtvaardigen is wanneer het streven naar omzet en winst zodanig is ingeperkt dat de positieve effecten op het vlak van publieke waarden en doelstellingen overheersen;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- eerdere privatiseringen aan een kritische blik te onderwerpen en negatieve effecten, waar mogelijk, te repareren;
- in de toekomst uiterst terughoudend te zijn met het overdragen van publieke diensten aan de markt;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.02.A Politieke Motie

Titel motie: **Evenwichtige regionale vertegenwoordiging**

Indiener: Afdeling D66 Arnhem
Woordvoerder: Marian Louppen

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

overwegende dat:

- de Staatscommissie Parlementair Stelsel vaststelt dat 'aanzienlijke groepen kiezers' zich niet vertegenwoordigd voelen door de Tweede Kamer;
- de commissie verwacht dat gedeelde waarden als inclusiviteit, solidariteit en representatie, die gestoeld zijn op het vertrouwen van burgers dat hun belangen op een goede en herkenbare manier worden gediend door de gekozen volksvertegenwoordigers, verder onder druk zullen komen te staan;
- de commissie op basis van het feit dat ruim 1/3 van de bevolking zich onvoldoende regionaal gerepresenteerd voelt, pleit voor versterking van de regionale component in de Tweede Kamer door op stembiljetten een indeling in kandidaatstellingsdistricten te hanteren;

voorts overwegende dat:

- een districtenstelsel, zoals ooit door D66 bepleit, onhaalbaar lijkt;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- te bevorderen dat de door de commissie voorgestelde vorm van regionalisering wordt ingevoerd;
- als fractie zelf de regionalisering nadrukkelijker inhoud te geven, dat wil zeggen dat een Kamerlid zich naast de nationale verantwoordelijkheid, ook nadrukkelijk presenteert en profileert als regionale vertegenwoordiger, regionaal aanspraakpunt is en verantwoording aan de regio aflegt voor landelijke keuzes met regionale impact;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.03.A   Politieke Motie

Titel motie: **Rol en positie volksvertegenwoordiging**

Indiener: Afdeling D66 Arnhem

Woordvoerder: Marian Louppen

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

overwegende dat:

- de positie van het parlement als de kern van de democratische rechtsstaat de afgelopen decennia is verzwakt door de nauwe band tussen regering en coalitiefracties (monisme);
- deze nauwe band zich uit in een gedetailleerd regeerakkoord en frequent overleg tussen de leiders van coalitiefracties, waarbij coalitiefracties politiek worden gebonden aan de besluiten die hun partijleiders in het coalitieoverleg nemen;
- deze medeplichtigheid aan het regeringsbeleid heeft geleid tot 'gouvernementalisering'; ic. machtsuitholling van het parlement ten gunste van de macht van de regering;
- als gevolg hiervan, zeker gezien het feit dat het kabinet berust op een meerderheid in het parlement, de scheiding der machten (Trias Politica) en de primaire democratische taken van het parlement, te weten de volksvertegenwoordigende taak en de controlefunctie, fundamenteel worden aangetast;
- dit ten koste gaat van de politieke herkenbaarheid en geloofwaardigheid, met als gevolg dat het vertrouwen in de politiek –essentieel in een democratie- wordt aangetast;

constaterende dat:

- afspraken tussen regering en Kamerfracties zijn te begrijpen waar het gaat om het regeerakkoord, maar dat de commissie Remkes constateert dat onderlinge afstemming zich uitstrekt tot een veel breder domein en dat deze zich bovendien onttrekt aan de openbaarheid;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- met uitzondering van de in het regeerakkoord gemaakt afspraken, als fractie onafhankelijk van de opvattingen van het kabinet tot politieke oordelen te komen;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.04.A Politieke Motie

Titel motie: **Herziening takenpakket politie om de politie te ontlasten**

Indiener: Gerrit Hartholt e.a.

Woordvoerder: Gerrit Hartholt

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- mede door de terreurdreiging, de ondermijning (o.a. t.g.v. de illegale teelt van softdrugs), voetbalvandalisme en het toegenomen illegale vuurwapenbezit, er al enige tijd een groot beroep gedaan wordt op de politie;
- door het huidige kabinet geïnvesteerd wordt in uitbreiding politiecapaciteit;
- in de loop van de tijd diverse politietaken mede uitgevoerd worden of overgenomen zijn door andere organisaties;

overwegende dat:

- de vraag naar politie-inzet bijna altijd de beschikbaarheid van politie-capaciteit overschrijdt;
- het enige tijd gaat duren voor in de praktijk te merken is dat de politiecapaciteit (operationele capaciteit) daadwerkelijk is uitgebreid;
- een aantal politietaken zeker heroverwogen kan worden (zoals aanpak illegale teelt softdrugs en aanpak overlast voetbalvandalisme);
- de Nationale Politie zelf haar prioriteiten vaststelt;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- te pleiten voor een visie waarin de beschikbaarstelling van politie-capaciteit zorgvuldig wordt gewogen ten opzichte van de vele prioriteiten;
- voor het tot stand komen van die visie zoveel mogelijk partijen die verantwoordelijk zijn voor de openbare orde te betrekken;
- en te bezien hoe taken van de politie evenwichtig kunnen worden verdeeld tussen de Nationale Politie en Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) en andere actoren, onder de nadrukkelijke afspraak dat de Nationale Politie de regie blijft voeren op de verdeling van de taken;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.06.A   Politieke Motie

Titel motie: **Rechtspositie asielzoekers**

Indiener: Daphnie Ploegstra e.a.

Woordvoerder: Daphnie Ploegstra

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- het kabinet voornemens is om de gesubsidieerde rechtsbijstand voor asielzoekers pas na een voornemen tot afwijzing van een asielaanvraag te verstrekken;
- de capaciteitsproblemen bij de IND ertoe hebben geleid dat asielzoekers meer dan een jaar moeten wachten voordat hun asielprocedure start en nog langer voordat ze met hun gezin kunnen worden herenigd;

overwegende dat:

- het in ieders belang is dat een asielzoeker bij het begin van de procedure goed wordt voorgelicht over zijn rechten en positie;
- een asieladvocaat na een negatief voornemen voldoende tijd moet hebben om de zaak goed voor te bereiden;
- de IND alles op alles moet zetten om de problemen binnen de dienst op te lossen en momenteel niet toegerust is op extra taken die met deze maatregel bij de dienst terecht zullen komen;
- het voornemen niet tot een snellere of betere asielprocedure zal leiden, nu problemen die nu in een vroeg stadium kunnen worden voorkomen zich nu later zullen voordoen en tot complicaties en een grotere belasting voor de IND zullen leiden;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- zich in te spannen voor het structureel verbeteren van de capaciteit en de kwaliteit van de IND;
- zich maximaal in te spannen voor goede informatievoorziening aan asielzoekers in een vroeg stadium van de procedure en voldoende voorbereidingstijd voor asieladvocaten;
- zich maximaal in te zetten om de wachttijden voor asielzoekers bij de IND terug te dringen, voordat tot inperking van de rechtsbijstand wordt overgegaan;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.07.A   Politieke Motie

Titel motie: **De percentageregeling**

Indiener: Willem de Jonge e.a.

Woordvoerder: Willem de Jonge

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- de percentageregeling beeldende kunst al bestaat sinds 1951 en nog onverminderd van kracht is;
- de regeling bekend staat als de 1% regeling;
- de regeling voorschrijft dat centrale en decentrale overheden bij vastgoedtransacties groter dan 1 miljoen euro een percentage daarvan besteden aan kunst in de openbare ruimte;
- er geen gevolg of sanctie bestaat bij het niet toepassen van de regeling;
- door het vrijblijvende karakter de regeling vaak niet wordt toegepast of gekend;
- in het D66 verkiezingsprogramma het voornemen staat om de regeling te herwaarderen in het kader van goed opdrachtgever- en werkgeverschap voor kunstenaars;

overwegende dat:

- kunst in de openbare ruimte een belangrijke positieve bijdrage levert aan de beleving van die ruimte;
- herwaardering van de regeling de overheid aansluiting geeft bij de Fair Practice Code Cultuur als onderdeel van de arbeidsmarktagenda;
- bij herwaardering de regeling ook gemoderniseerd kan worden door niet alleen opdracht te verstrekken aan kunstenaars maar deze ook te betrekken in de ontwerpfase van het project;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- het vrijblijvende karakter van de percentageregeling beeldende kunst te herzien;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.08.A Politieke Motie

Titel motie: **Beschermde status onderzoeksjournalistiek**

Indiener: Willem de Jonge e.a.

Woordvoerder: Willem de Jonge

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- de financieringsstructuur van de publieke omroep onderhevig is aan bezuinigingen en zal worden herzien;
- de eigen inkomsten van dag- en weekbladen teruglopen;
- onderzoeksjournalistiek vaak afhankelijk is van de financieringstructuren van deze media, er geen beschermde status bestaat voor onderzoeksjournalistiek en meerdere onderzoeksplatforms zijn verdwenen als gevolg hiervan;
- als gevolg van het regeerakkoord jaarlijks 5 miljoen euro vrijkomt ter versterking van de onderzoeksjournalistiek;

overwegende dat:

- onderzoeksjournalistiek een pijler is van de democratie door onafhankelijk en kritisch te graven in het mistige;
- de afwezigheid van onafhankelijk werkende journalisten een bedreiging is voor een transparante en gezonde democratie;
- een democratie ervoor moet waken dat zijn waakhond verdwijnt en de waarde en het belang hiervan moet onderkennen;
- de extra gelden gedeeltelijk aan de basis van een onafhankelijk fonds kunnen staan;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- om de haalbaarheid te onderzoeken van een onafhankelijke financiële basis voor onderzoeksjournalistiek;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.09.A Politieke Motie

Titel motie: **Voorwaardelijke invrijheidstelling**

Indiener: Blanca de Louw e.a.

Woordvoerder: Blanca de Louw

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- de Minister voor Rechtsbescherming op **1 mei 2018**, als uitwerking van het regeerakkoord, een wetsvoorstel heeft ingediend waarin de regeling van voorwaardelijke invrijheidstelling (v.i.) wordt gewijzigd;
- binnen het huidige stelsel veroordeelden na het uitzitten van 2/3 van een gevangenisstraf in aanmerking komen voor voorwaardelijke invrijheidstelling, tenzij de rechter voorwaardelijke invrijheidstelling uitstelt of achterwege laat;
- in het wetsvoorstel de periode van voorwaardelijke invrijheidstelling wordt beperkt naar maximaal 2 jaar;

overwegende dat:

- een goede overgang van detentie naar maatschappij met behulp van een voorwaardelijke regeling benut kan worden om recidive zoveel mogelijk terug te dringen en daarmee leidt tot een betere strafrechtelijke interventie;
- voor langgestraften een maximale duur van 2 jaar voorwaardelijke invrijheidstelling te kort is om in deze goede overgang te voorzien, en een verlenging van de proeftijd na afloop van de periode van voorwaardelijke invrijheidstelling een te grote inmenging in de persoonlijke vrijheid is;
- de Erasmus Universiteit recentelijk nog in opdracht van het ministerie heeft geconcludeerd dat de huidige regeling adequaat is ingericht met het oog op re-integratie en speciale preventie;
- de samenleving met dit wetsvoorstel het risico loopt dat, wegens onvoldoende begeleiding in de overgang van detentie naar maatschappij, het recidive gevaar zal toenemen;
- rechters in hun oordeel over de strafmaat rekening houden met de periode van de voorwaardelijke invrijheidstelling en in de toekomst minder zwaar zullen straffen;
- de Raad van State, de Raad voor de Rechtspraak, de Reclassering Nederland en de Nederlandse Orde van Advocaten negatief hebben geadviseerd omtrent het wetsvoorstel;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- het standpunt met betrekking tot de wijziging van de voorwaardelijke invrijheidstelling zoals verwoord in het regeerakkoord te heroverwegen en zich richting de coalitiepartijen tot het uiterste in te spannen om de huidige regeling van voorwaardelijke invrijheidstelling, waarbij de gestrafte voorwaardelijk vrij komt na 2/3 van de gevangenisstraf, te behouden;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.10.A   Politieke Motie

Titel motie: **Subsidie instandhouding Europa-Nu.nl**

Indiener: Thema-afdeling Europa

Woordvoerder: Jan Paul Peters

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- van 23 t/m 26 mei 2019 (in Nederland op 23 mei) voor de negende keer de verkiezingen voor het Europees Parlement zullen plaatsvinden, waarbij inwoners van alle lidstaten rechtstreeks hun vertegenwoordiging in de Europese Unie kiezen;
- het Parlementair Documentatie Centrum in 1974 is opgericht door de Universiteit van Leiden;
- het PDC in 2001 is geprivatiseerd en PDC Informatie Architectuur b.v. is opgericht;
- het PDC de website Europa-Nu.nl sinds 2005 onderhoudt;
- de website Europa-Nu.nl jaarlijks 2 miljoen bezoekers trekt;
- deze website de meest complete website is met onafhankelijke en actuele informatie over Europa in het Nederlandse taalgebied;
- de website Europa-Nu.nl in het verleden enkele jaren deels werd betaald dankzij subsidies van BuZa en van het Europees Parlement;
- BuZa in verband met het verleggen van prioriteiten haar subsidie sinds 2013 heeft gestopt;
- PDC al meer dan vijf jaar Europa-Nu.nl uit eigen middelen betaalt;

overwegende dat:

- dat burgers recht hebben op een goede, betrouwbare en makkelijk toegankelijke documentatie- en nieuwsvoorziening over Europa, zodat zij zichzelf kunnen oriënteren en informeren alvorens hun stem uit te brengen;

voorts overwegende dat:

- PDC zich al meer dan 40 jaar onafhankelijk bezighoudt met het beter hanteerbaar maken van de informatievloed in onze samenleving; dat PDC niet in staat is de kosten van Europa Nu eindelijk voor eigen rekening te nemen en serieus overweegt Europa-Nu.nl te sluiten;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- er bij de regering op aan te dringen de nodige middelen vrij te maken voor een (deel)subsidie aan het Parlementair Documentatie Centrum om de website Europa-Nu.nl te kunnen onderhouden en nieuwsberichten over Europa te brengen;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.11.A   Politieke Motie

Titel motie: **Dierenwelzijn**

Indiener: Liesbeth Leupen e.a.

Woordvoerder: Liesbeth Leupen

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- de Stichting Varkens in Nood en de Stichting Dier en Recht een onderzoek heeft ingesteld naar het stemgedrag van de partijen in de Tweede Kamer bij moties over dierenwelzijn;
- daarbij bleek dat D66 in de periode Rutte-II nog in 58% van de gevallen diervriendelijk stemde, maar dat zij na de toetreding tot Rutte-III dat nog maar in 5% van de gevallen deed;

overwegende dat:

- D66 een partij is die Milieu, Duurzaamheid, en dus ook Dierenwelzijn in zijn programma heeft staan (terugdringen van intensieve veehouderij, bestrijden van misstanden in slachterijen, enz.);

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- bij stemmingen meer rekening te houden met dierenwelzijn, conform het verkiezingsprogramma waarop de fractieleden zijn gekozen, en dus moties te steunen die dierenwelzijn willen bevorderen, ook als de coalitiepartners dat niet doen;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.12.B Politieke Motie

Titel motie: **Digitale geletterdheid in het funderend onderwijs**

Indiener: Victor Plat e.a.

Woordvoerder: Victor Plat

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- in het regeerakkoord “Vertrouwen in de toekomst” de wettelijke verankering van digitale geletterdheid in het onderwijscurriculum is aangekondigd;

overwegende dat:

- de Tweede Kamerfractie de prioriteit van de noodzaak van een stevige verankering van digitale geletterdheid niet als zodanig in debatten uitdraagt;
- digitale geletterdheid en digitale vaardigheden een steeds belangrijkere rol in de samenleving gaan spelen;
- de economische toekomst van Nederland in de wereldeconomie als kenniseconomie in het geding raakt als we niet nu inzetten op digitale vaardigheden in het onderwijs;
- door scholen de vrije ruimte te geven in hun onderwijsaanbod op digitale geletterdheid, er een grotere tweedeling ontstaat in de maatschappij tussen digitaal geletterden en digitaal ongeletterden;
- D66 als “onderwijspartij” met een pragmatische blik op de toekomst het voortouw zullen moeten nemen op het thema digitale geletterdheid;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- om in haar uitingen een sterkere visie op digitale geletterdheid te vormen en de regering op te roepen om digitale geletterdheid een groter onderdeel te laten zijn van het vernieuwde onderwijscurriculum in het funderend onderwijs;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.13.B   Politieke Motie

Titel motie: **Sociaal leenstelsel**

Indiener: Dennis van Driel e.a.

Woordvoerder: Dennis van Driel

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- het kabinet-Rutte II de basisbeurs heeft vervangen door een sociaal leenstelsel;
- studieschulden nu worden meegenomen bij de aanvraag van een lening of hypotheek waarbij de norm is het meewegen van de totale studieschuld in plaats van de actuele studieschuld;
- de rente op de studieschuld nu wordt verhoogd;

overwegende dat:

- de belofte dat de rente laag zou blijven gebroken wordt door een maatregel om de rente op studieschulden te verhogen;
- de voorinvesteringen die hogescholen en universiteiten beloofd hebben, zijn achtergebleven;
- het fundamenteel onrechtvaardig is om drie jaar na invoering van het leenstelsel de voorwaarden te veranderen;
- er onder (aankomend) studenten om bovengenoemde redenen angst heerst over het leenstelsel;
- de verhoging van de rente op de studieschulden wordt ingevoerd om de halvering van het eerstejaars collegegeld te financieren;
- de verhoging van de rente op studieschulden studenten en ex-studenten veel meer kost dan de halvering van het collegegeld oplevert;
- D66 waarde hecht aan een betrouwbare overheid;
- D66 de toegankelijkheid van het hoger onderwijs wil garanderen;
- een sociaal leenstelsel volgens de beloofde voorwaarden recht doet aan de noodzaak om zelf bij te dragen aan de eigen opleiding;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- zich blijvend uit te spreken tegen het registreren van studieschulden bij het BKR;
- zich in te blijven spannen voor het alsnog volledig realiseren van de beloofde voorinvesteringen vanuit de onderwijsinstellingen;

verzoekt de Eerste Kamerfractie:

- tegen de verhoging van de rente op de studieschuld te stemmen;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.16.B Politieke Motie

Titel motie: **Ingrepen DUO (2):
Bereikbaarheid verbeteren en juiste informatie verstrekken**

Indiener: Saskia Harks e.a.
Woordvoerder: Saskia Harks

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- de Nationale ombudsman in zijn brief van 23 oktober 2018 aangeeft dat
  - de bereikbaarheid van DUO niet alleen slecht is in drukke periodes en dat hij in de toekomst ook slechte bereikbaarheid verwacht;
  - het geen uitzondering is dat studenten die contact opnemen met de Nationale ombudsman urgente problemen hebben;
- op de Facebookpagina 'DUO studiefinanciering hbo en universiteit', ook dit jaar berichten binnenkomen over de slechte bereikbaarheid en de trage reactiesnelheid van DUO;

overwegende dat:

- studenten met urgente problemen tijdig geholpen moeten worden;
- de verwerkingstijd langer kan zijn dan DUO aangeeft;
- studenten die juiste informatie krijgen over achterstanden, hierop kunnen anticiperen;
- DUO soms beslissingen op beursaanvragen neemt met onjuiste informatie over de reden hiervan, bijvoorbeeld dat inkomensgegevens onbekend zijn, terwijl deze door DUO niet verwerkt zijn;
- de verwerking van inkomensgegevens tot 5 maanden kan duren;
- studenten er vanuit moeten kunnen gaan dat de informatie van DUO aangaande beslissingen juist is;
- DUO soms adviseert een nieuwe beslissing af te wachten wegens achterstanden, waardoor studenten kunnen nalaten bezwaar in te dienen;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- zich in te zetten om spoedig te bereiken dat – op mijnduo.nl en bij het wachten aan de telefoon – wordt verwezen naar een e-mailadres of contactformulier waarop binnen twee weken gereageerd wordt;
- zich in te zetten om spoedig zorg te dragen voor betere telefonische bereikbaarheid en kortere wachttijden aan de telefoon;
- zich in te zetten om spoedig te bereiken dat op mijnduo.nl duidelijk wordt vermeld wat de realistische verwerkingstijden zijn per onderwerp;
- zich in te zetten om spoedig te bereiken dat DUO geen beslissingen neemt op grond van onjuiste of achterhaalde informatie;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.17.B Politieke Motie

Titel motie: **Ingrepen DUO (3):
Stoppen met advies geven te gaan lenen**

Indiener: Saskia Harks e.a.

Woordvoerder: Saskia Harks

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- in de kamerbrief 'Toezeggingen over de dienstverlening van DUO', van 21 juni 2018, vermeld wordt dat DUO studenten stimuleert bewuster te gaan lenen;
- jongeren tussen de 18 en de 35 een risicogroep vormen als het gaat om het bewaren van overzicht in hun financiële administratie, volgens het recente onderzoek 'Financiële administratie in een digitaal tijdperk' van het Nibud;

overwegende dat:

- wanneer de verwerking van een aanvraag aanvullende studiefinanciering veel tijd neemt, het voorkomt dat studenten van medewerkers van DUO het advies krijgen te gaan lenen totdat de aanvraag verwerkt is;
- men er niet vanuit kan gaan dat studenten goed weten hoeveel ze moeten lenen, voordat de hoogte van de uit te keren aanvullende beurs bekend is;
- men er niet vanuit kan gaan dat studenten weten wat de gevolgen kunnen zijn van deze lening op de langere termijn;
- zo'n advies te gaan lenen – omdat er een achterstand is bij DUO in berekening en toekenning van aanvullende studiefinanciering – geenszins gezien kan worden als het stimuleren van studenten om bewuster te gaan lenen;
- op deze wijze door het falen van de overheid mensen met een probleemschuld worden opgezadeld;
- de overheid van zijn eigen probleem niet het probleem van de studenten mag maken;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- zich actief in te zetten om op korte termijn bereiken dat medewerkers van DUO, studenten – die nog geen aanvullende studiefinanciering hebben omdat de aanvraag nog niet volledig verwerkt is – niet adviseren een lening aan te gaan;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.18.B Politieke Motie

Titel motie: **Ingrepen DUO (4):
Dwangsom bij schuld aan studenten**

Indiener: Saskia Harks e.a.
Woordvoerder: Saskia Harks

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- de Nationale ombudsman, in zijn brief van 23 oktober 2018, aangeeft dat studenten urgente problemen hebben wegens het uitblijven van een beslissing van DUO over hun studiefinanciering;

overwegende dat:

- DUO achterstanden heeft met de (juiste) verwerking van aanvragen van studiefinanciering;
- DUO nieuwe prikkels nodig kan hebben om beter te gaan functioneren;
- gebrek aan geld de aangegeven reden is dat er weinig verbetering is geweest in het functioneren van DUO, en juist 'geld' daarom een goede stimulans kan geven;
- het vertraagd toekennen van een aanvullende beurs ten nadele van studenten is;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- zich actief in te zetten om op korte termijn zorg te dragen dat DUO een dwangsom gaat betalen aan studenten wiens aanvullende beurs meer dan 12 weken te laat is uitbetaald, wegens het laat verwerken van de aanvraag en bijbehorende gegevens door DUO;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.19.B Politieke Motie

Titel motie: **Lerarentekort in het primair onderwijs**

Indiener: Arjan de Boer e.a.

Woordvoerder: Arjan de Boer

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- minister Slob in de handreiking lerarentekort primair onderwijs (PO) scholen de mogelijkheid biedt om bij overmacht iemand met enkel een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) de vakken muziek, drama, handenarbeid, kunst of wereldoriëntatie te laten geven;

overwegende dat:

- het geven van onderwijs pedagogische en didactische vaardigheden vereist van de docent;
- niet alleen het (speciaal) basisonderwijs maar ook het speciaal voortgezet onderwijs onder het primair onderwijs valt;
- het speciaal onderwijs leerlingen heeft die specifieke vaardigheden vereisen van docenten;
- deze vaardigheden voor het docentschap worden aangeleerd tijdens de opleiding. Docenten ook tijdens hun opleiding beoordeeld en geselecteerd worden op grond van deze vaardigheden;
- door het overbodig maken van een diploma docenten voor de klas komen zonder ervaring of eerdere begeleiding. Tevens wordt hierdoor de waarde van dit diploma ondergraven;
- het imago probleem van docentschap een belangrijke rol speelt in het docententekort;
- de verruiming in de handreiking het imago probleem waarschijnlijk zal vergroten en daarmee juist bijdraagt aan dit probleem;
- uitval door werkdruk en -stress evenals uitstroom uit het onderwijs ook een belangrijke rol spelen in het docententekort;
- deze factoren ook aangrijpingspunten kunnen vormen voor beleid dat het lerarentekort oplost;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- zich in te spannen het lesgeven in de vakken muziek, drama, handenarbeid, kunst of wereldoriëntatie in het Primair Onderwijs in geval van nood te beperken tot mensen die een geschikte lerarenopleiding volgen of hebben afgerond en daarnaast een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) bezitten;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.20.B   Politieke Motie

Titel motie: **Vreemde talen in 2032**

Indiener: Arjan de Boer e.a.

Woordvoerder: Arjan de Boer

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- enkel Engels een verplichte moderne vreemde taal in het voortgezet onderwijs is in het adviesvoorstel van Platform Onderwijs 2032;
- de beheersing van minimaal twee vreemde talen naast de moedertaal van essentieel belang wordt geacht voor internationale samenwerking door de Europese Commissie en de Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD);
- de EU sinds 2002 in haar taalbeleid de doelstelling heeft geformuleerd dat iedere Europese burger naast zijn moedertaal nog twee vreemde talen beheerst;

overwegende dat:

- de beheersing van een vreemde taal de blik op de wereld verruimt en het begrip voor andere culturen vergroot;
- de beheersing van vreemde talen en met name Duits van groot belang is van de Nederlandse export. Dit wordt ondersteund door het SLO in het manifest "Moderne vreemde talen Vakspecifieke trendanalyse 2015";
- het belang om een bepaalde taal te beheersen verschilt per regio waarin de leerlingen wonen en de sector waarin ze werkzaam zullen zijn;
- het beslechten van grensbarrières tot een aanzienlijk hoger bruto regionaal product leidt in grensregio's;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- zich in te spannen om naast het Engels minstens een andere vreemde taal in het curriculum van het voortgezet onderwijs te behouden;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.21.B Politieke Motie

Titel motie: **Zorgbemiddeling met Transfer Bureau**

Indiener: Thema-afdeling Senioren en Samenleving
Woordvoerder: Hein van der Reijden

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- recent door de Nationale Ombudsman geconstateerd wordt dat bij zorgindicaties die meerdere wet- en regelgeving overstijgt er een probleemveld is;
- het Sociaal Cultureel Planbureau in haar rapportage op 27 juni 2018 over de invoering van de Wmo aanbeveelt “de integrale toegang en regievoering over zorgdomeinen heen te repareren”;
- de ondersteuning bij “Multi-problematiek” door de ziekenhuizen voor opgenomen patiënten adequaat opgepakt wordt met een z.g. Transferbureau, mede doordat dat dit kosteneffectief uitpakt;
- de expertise van een Transferbureau nu alleen voor zowel een beperkte groep (opgenomen) cliënten beschikbaar is, als ook gebonden aan normale kantooruren;

overwegende dat:

- de toegang tot de verschillende onderdelen van zorg thuis (vanuit Wmo, ZvW, Hulpmiddelen Wet en WLZ) qua indicatiestelling en uitvoering voor de vele burgers geen sinecure is, zeker als er bij een (acute) zorgvraag meerdere voorzieningen nodig zijn;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- er bij de regering op aan te dringen met de veldpartijen te onderzoeken in hoeverre de expertise, die gewoonlijk binnen een z.g. Transferbureau beschikbaar is als schakelpunt tussen instellingen, huisartsen en gemeentelijke diensten, ook buiten kantooruren op slimme wijze en in lijn met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), toegankelijk gemaakt kan worden voor de Eerste Hulp-afdelingen, Huisartsenpost en gezondheidscentra/huisartsen;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.22.B Politieke Motie

Titel motie: **Onafhankelijke cliënt ondersteuner**

Indiener: Thema-afdeling Senioren en Samenleving
Woordvoerder: Hein van der Reijden

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- in het kader van de evaluatie door het Sociaal Cultureel Planbureau van de uitvoering van de gemeentelijk taken m.b.t. de zorg thuis als resultante van de Hervorming Langdurige Zorg, als door de Nationale Ombudsman aangegeven wordt dat toegang tot de onafhankelijke cliëntondersteuning waar nodig gerepareerd dient te worden;
- de onafhankelijke cliëntondersteuning zoals in Artikel 1.1.1 van de Wmo wordt beschreven, actief moet worden aangeboden door de Gemeente aan de zorgvrager, die daar recht op heeft;
- de cliëntondersteuning in het kader van de Wmo onafhankelijk dient te zijn en derhalve geen indicatiebevoegdheid heeft;

overwegende dat:

- de toegang tot de verschillende onderdelen van de thuiszorg en andere Wmo diensten voor de vele burgers geen sinecure is;
- de burger ondersteuning vraagt daar waar de regelgeving als gecompliceerd ervaren wordt;
- deze ondersteuning voor de individuele cliënt uiterst behulpzaam kan zijn en tevens kosteneffectief voor de betreffende gemeente uitpakt;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- er bij de regering op aan te dringen in het overleg tussen de desbetreffende ministeries en de VNG afspraken te maken over het opnemen van de in de Wmo voorgeschreven onafhankelijke cliëntondersteuning in het reguliere dienstenaanbod van alle gemeenten;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.23.B   Politieke Motie

Titel motie: **Genitale verminking**

Indiener: Dennis van Driel e.a.

Woordvoerder: Dennis van Driel

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- genitale verminking verboden is in Nederland;
- in Nederland circa 29.000 vrouwen leven waarvan de vagina een beetje of ernstig verminkt is;
- deze genitale verminkingen leiden tot ernstige klachten en gezondheidsrisico's;
- Frans onderzoek heeft aangetoond dat deze klachten eenvoudig op te lossen zijn;

overwegende dat:

- de behandeling van symptomen ten gevolge van genitale verminking wel wordt vergoed, maar hersteloperaties niet;
- veel vrouwen niet in staat zijn hersteloperaties zelf te betalen;
- genitale verminking een schending van de mensenrechten is;
- D66 zich hard maakt voor vrouwenrechten;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- zich in te zetten voor onmiddellijke vergoeding van hersteloperaties voor vrouwen die slachtoffer zijn van genitale verminking, zodra deze hersteloperaties zijn opgenomen in de leidraad over genitale verminking, en alles in het werk te stellen om ervoor te zorgen dat de leidraad zo snel als mogelijk wordt vastgesteld;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.24.B Politieke Motie

Titel motie: **Voorkomen onbetaalbare zorg**

Indiener: Afdeling D66 Arnhem

Woordvoerder: Marian Louppen

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

overwegende dat:

- zorgeconomen en -wetenschappers, gesteund door het Zorginstituut, de Nederlandse Zorgautoriteit en Zorgverzekeraars Nederland, voorzien dat de zorg onbetaalbaar dreigt te worden en zij gezamenlijk van opvatting zijn dat:
  - alleen een nationaal samenwerkingsprogramma van ziekenhuizen met de eerste lijn voorkomt dat de zorg onbetaalbaar wordt;
  - deze doelstelling alleen met landelijke regie van de minister kan worden bereikt aangezien ons zorgstelsel is gebaseerd op onderlinge concurrentie hetgeen de noodzakelijke samenwerking tussen zorgaanbieders en zorgverzekeraars sterk belemmert;
- de reactie van minister Bruins op hun verzoek luidde dat hij politiek geen ruimte ziet voor ondersteuning van een nationaal programma, dat volgens hem geen taak is voor de minister;
- in het "Hoofdlijnenakkoord curatieve zorg" is afgesproken dat, ten behoeve van het leveren van de juiste zorg op de juiste plek door de juiste professional op het juiste moment en tegen de juiste prijs, een transformatie noodzakelijk is, waarbij in alle sectoren de bakens moeten worden verzet en zowel inhoudelijke als financiële afspraken tussen de verschillende sectoren van de zorg noodzakelijk zijn;

voort overwegende dat:

- zonder landelijk leiderschap, hogere eisen bijdragen, pakketverkleining en premieverhoging onontkoombaar zijn, en de solidariteit in ons land tussen gezond en ziek, rijk en arm, en jong en oud, onder druk komt te staan;
- en verder in aanmerking nemende dat het onderzoek van de WRR over de betaalbaarheid van de zorg pas eind 2020 verschijnt en het onverantwoord is om tot dat moment geen actie te ondernemen;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- ernaar te streven dat binnen de afspraken uit het "hoofdlijnenakkoord curatieve zorg" onder regie van de minister een nationaal samenwerkingsprogramma van ziekenhuizen met de eerste lijn tot stand komt (waarbij wordt aangesloten bij goede voorbeelden die er al zijn) om zodoende de gewenste verandering in de zorg te kunnen realiseren;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.26.C   Politieke Motie

Titel motie: **Klimaatakkoord**

Indiener: Dennis van Driel e.a.

Woordvoerder: Dennis van Driel

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- D66 in een coalitie zit met CU, CDA en VVD;
- in het coalitieakkoord ambitieuze klimaatdoelstellingen zijn afgesproken;
- het ontwerp-klimaatakkoord, waarin plannen zijn gemaakt om deze doelstellingen te behalen, op dit moment doorgerekend wordt door het CPB;

overwegende dat:

- Klaas Dijkhoff Rob Jetten een klimaatdrammer vindt;
- het behalen van de klimaatdoelstellingen van Parijs van cruciaal belang is voor onze planeet;
- het nog onduidelijk is of we met het huidige ontwerp-klimaatakkoord deze doelen zullen halen;

spreekt uit dat:

- het tijdens deze kabinetsperiode invoeren van klimaatbeleid, waarmee de klimaatdoelen van Parijs gehaald zullen worden, een uiterste voorwaarde moet zijn voor verdere deelname van D66 aan dit kabinet;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.27.C Politieke Motie

Titel motie: **Concept-Klimaatakkoord, herinnering aan regeerakkoord met CO2-heffing**

Indiener: Thema-afdeling Duurzaam
Woordvoerder: Linda Carton

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- in het regeerakkoord (Vertrouwen in de Toekomst, regeerakkoord 2017 - 2021) zwart op wit staat dat deze regering een CO2-heffing invoert (pagina 68, punt O159: "Invoering van een minimum CO2-prijs door in aanvulling op de ETS-prijs een nationale CO2-heffing te introduceren. De prijs loopt op tot 43 euro in 2030.");
- DNB in een rapport (d.d. 30 oktober 2018), en vanuit de wetenschap in een door 71 hoogleraren en wetenschappers economie ondertekende brief (d.d. 25 januari 2019) het advies wordt gegeven om een CO2-heffing in te voeren, ook met inachtneming met effecten op de Nederlandse economie en de klimaateffecten;
- de regering het klimaatbeleid ambitieuzer zal moeten bijstellen gegeven de rechterlijke uitspraak in de Urgenda-zaak;

overwegende dat:

- een CO2-belasting uiting geeft aan een effectief en efficiënt, toekomstgericht beleidsregime gericht op het halen van de Parijse klimaatdoelen;
- deze CO2-heffing door de partijen aan Klimaattafels in het concept-Klimaatakkoord is vervangen door een afgezwakt plan, namelijk om een complex systeem op te tuigen waarin de industrie plannen zal indienen die individueel getoetst worden, waarna eventueel een boete wordt opgelegd aan bedrijven die niet genoeg doen aan verduurzaming;
- de industrie beter plannen zou kunnen maken onder een nieuw regime dan onder een oud regime waarin de vervuiler niet betaalde voor vervuiling;
- ook in een nieuw regime er nog uitzonderingen en subsidies kunnen komen voor industrieën die niet snel genoeg mee kunnen komen;
- een eerlijke CO2-heffing waar bedrijven die vervuilen aan meebetalen, naar verwachting het maatschappelijk draagvlak voor klimaatbeleid verhoogt;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- in de Kamer met voorstellen te komen voor effectieve beprijzing van de industrie;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.29.C   Politieke Motie

Titel motie: **Generaal pardon voor bevingsschade**

Indiener: Arjan de Boer e.a.

Woordvoerder: Ernst Stam

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- ruim 17.500 schademeldingen openstaan bij de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen;

overwegende dat:

- de afhandeling van deze schademeldingen met het huidige tempo nog jarenlang zal duren;
- dit ontoelaatbaar is gezien de uitspraken van de minister van EZK om de schadeafhandeling integraal, ruimhartig en vanuit de menselijke maat aan te pakken;
- de afdeling D66 Provincie Groningen in haar verkiezingsprogramma een generaal pardon voor de schadeafhandeling heeft opgenomen;
- er naast de aannemersvariant nog andere mogelijke versnellingsmaatregelen denkbaar zijn om de schadeafhandeling op orde te krijgen;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- zich in te spannen voor meer versnellingsmaatregelen in de afhandeling van schademeldingen die openstaan bij de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen, met de mogelijkheid tot een automatische vergoeding van bestaande schades, zonder dat de causaliteitsvraag hoeft te worden beantwoord;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.30.C   Politieke Motie

Titel motie: **Parlementaire enquête gaswinning en veiligheid**

Indiener: Arjan de Boer e.a.

Woordvoerder: Peter Gerrits

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- in 2016 de Provinciale Staten Groningen een motie hebben aangenomen om een parlementaire enquête te organiseren over de gaswinning in Groningen;
- januari jongstleden in de Tweede Kamer ook de mogelijkheid is besproken van een parlementaire enquête over hetzelfde onderwerp;

overwegende dat:

- een parlementaire enquête ingezet kan worden om te onderzoeken hoe de besluitvorming en belangenafweging omtrent de gaswinning in het Groningerveld is verlopen;
- er in dit kader onderzocht kan worden in hoeverre de veiligheidsbelangen van inwoners zijn meegenomen dan wel veronachtzaamd;
- een parlementaire enquête het zwaarste middel is dat het parlement kan inzetten en dit middel ambtelijke capaciteit kan kosten die niet kan worden ingezet voor de schadeafhandeling en de versterkingsoperatie;
- minister Wiebes de Groningse situatie als 'onnederlands overheidsfalen' heeft betiteld;

verzoekt te Tweede Kamerfractie:

- zich in te spannen voor het instellen van een parlementaire enquêtecommissie in 2020, met als opdracht het onderzoeken van de besluitvorming rondom de gaswinning en hoe daarin is omgegaan met de risico's voor de veiligheid;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.31.C   Politieke Motie

Titel motie: **Aan de slag met versterken van woningen en dorpen**

Indiener: Arjan de Boer e.a.

Woordvoerder: Ernst Stam

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- er potentieel 15.000 woningen versterkt moeten worden volgens het “plan van aanpak versterking” van de Nationaal Coördinator Groningen (NCG);
- het Rijk met de regionale bestuurders heeft afgesproken dat gemeenten zelf bepalen op welke manier zij zelf samen met hun inwoners vormgeven aan de versterking. Hierbij is de capaciteit voor de uitvoering gegarandeerd;
- lokale bestuurders in een brandbrief van 14 januari 2019 hebben aangegeven dat de beschikbare capaciteit bij uitvoeringsorganisatie NCG en Centrum Veilig Wonen achterblijft, en de beschikbare kennis en ervaring substantieel is afgenomen;

overwegende dat:

- een gebiedsgerichte aanpak van de versterking de mogelijkheid biedt om keuzes te maken met behulp van lokale kennis van gemeenten en met inspraak van inwoners;
- deze aanpak onacceptabele verschillen binnen dorpen en wijken voorkomt;
- de verbetering van de openbare ruimte in deze aanpak ook ruimte krijgt;
- de sociale cohesie binnen dorpen en wijken evenals het draagvlak onder de bevolking voor de versterkingsoperatie alleen op deze wijze behouden kan worden;
- de onveiligste huizen als eerste moeten worden versterkt;
- inwoners van onveilige huizen niet het slachtoffer mogen worden van onenigheid tussen de verschillende overheden en partijen in de versterkingsopgave;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- zich te blijven inspannen om de uitvoeringscapaciteit en de financiële middelen die gepaard gaan met de (meerjarige) lokale uitvoeringsplannen van de versterkingsoperatie vanuit het Rijk ruimhartig te organiseren en beschikbaar te stellen;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.32.C   Politieke Motie

Titel motie: **Verhuurdersheffing**

Indiener: Dennis van Driel e.a.

Woordvoerder: Dennis van Driel

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- de verhuurdersheffing in 2014 is ingesteld;
- de verhuurdersheffing in totaal een bedrag van 1,7 miljard bedraagt;
- de opbrengsten direct van de sociale huurders komen, wat lastenverzwaring van de minst bedeelden inhoudt;
- de woningcorporaties de komende jaren hun woningvoorraad moeten gaan verduurzamen;
- het kabinet al heeft toegezegd dat 100 miljoen van de verhuurdersheffing wordt ingezet voor verduurzaming;

overwegende dat:

- de verhuurdersheffing een maatregel is om gaten in de rijksbegroting te laten sluiten;
- de verhuurdersheffing woningcorporaties opzadelt met een disproportionele financiële druk;
- veel woningcorporaties te weinig financiële middelen hebben voor verduurzaming van hun woningvoorraad;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- er op in te zetten om de opbrengsten van de verhuurdersheffing meer ten goede te laten komen aan het verduurzamen van de woningvoorraad van de woningcorporaties;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.34.C   Politieke Motie

Titel motie: **Verbetering Medezeggenschap Pensioenfondsen**

Indiener: Thema-Afdeling Senioren en Samenleving
Woordvoerder: Peter Broekhuijsen

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- de initiatiefwet van Koser Kaya/Blok (KKB) van 23 april 2012 m.b.t. een evenwichtige samenstelling van en de medezeggenschap in pensioenfondsbesturen per 1 juli 2013 in werking is getreden;
- de Wet versterking bestuur pensioenfondsen (Wvbp) van juli 2013 per 1 juli 2014 van kracht is geworden;
- de evaluatie van de Wvbp van 16 februari 2018 aangeeft dat er verbeteringen nodig zijn, maar niet ingaat op de samenstelling van bestuursorganen;

overwegende dat:

- de regelgeving van het pensioenstelsel fors is aangepast waarbij de risico's steeds meer voor rekening van de pensioenverzekerden zijn gekomen;
- het lidmaatschap van werkgevers in de pensioenfondsbesturen ter discussie gesteld moet worden;
- de samenstelling van en de medezeggenschap in pensioenfondsbesturen niet meer van deze tijd is;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- te bevorderen dat in pensioenfondsbesturen werkgevers alleen vertegenwoordigd kunnen zijn wanneer zij statutair bijdragen in de risico's van het fonds, waarbij het aantal bestuurszetels voor hen in overleg binnen het pensioenfonds wordt vastgesteld;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.35.C   Politieke Motie

Titel motie: **Affinanciering VPL aanspraken**

Indiener: Thema-afdeling Senioren en Samenleving
Woordvoerder: Abel Nijdam

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- op 12 oktober 2018 de Raad van State (RvS) advies (W12.18.0210/III) heeft uitgebracht over een ontwerpbesluit van de minister (brief SWZ 4 juni 2018) over de voorwaarden voor affinanciering voorwaardelijke VPL-aanspraken (VPL = Wet aanpassing fiscale behandeling VUT/prepensioen en introductie levensloopregeling);
- met het ontwerpbesluit het kabinet de uitleg die DNB geeft aan de inkoopregels die sinds november 2017 zijn opgenomen in de regelgeving VPL, versoepelt;
- de RvS hierover geen positief advies heeft gegeven omdat een lagere inkoop van de VPL – aanspraken dan mede ten laste van het pensioenvermogen komt, hetgeen haaks staat op de uitgangspunten van het pensioenstelsel;

overwegende dat:

- de RvS concludeert dat de voorgestelde verschuiving van lasten inhoudt dat een deel van de beschikbare middelen voor andere doelen (VPL) wordt besteed dan waarvoor die middelen zijn bestemd, namelijk pensioen;
- ook uit de sectorbrief VPL-regelingen van 31 oktober 2012 van DNB blijkt dat VPL-toezeggingen geen verplichtingen voor het pensioenfonds mogen vormen;
- de RvS het niet relevant vindt dat sociale partners en anderen geen gehoor hebben gegeven aan de eerdere bezwaren van DNB;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- ernaar te streven dat wordt voorkomen dat een situatie kan ontstaan waarbij de lasten van deze VPL-regeling worden neergelegd bij een groep die daar niet van profiteert;
- te bevorderen dat bij de transitie naar een nieuw stelsel lessen worden getrokken uit de huidige situatie met de VPL-regelingen;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM 109.36.C Politieke Motie

Titel motie: **Premiedemping**

Indiener: Thema-afdeling Senioren en Samenleving
Woordvoerder: Peter Broekhuijsen

Het D66 congres op zondag 10 maart 2019 bijeen te Zaandam,

constaterende dat:

- bij de invoering van het nieuwe Financieel Toetsingskader (nFTK) in 2015 door DNB de mogelijkheid is geïntroduceerd de kostendekkende pensioenpremie te dempen met het verwachte rendement (Pensioenwet, artikel 128, lid 2);
- deze regelgeving er toe geleid heeft dat de pensioenpremie bij vrijwel alle pensioenfondsen al meerdere jaren niet kostendekkend is;
- DNB geconstateerd heeft dat hierdoor in de afgelopen drie jaar voor € 15,9 miljard aan nieuwe pensioenopbouw is gefinancierd uit het vermogen van pensioenfondsen;

overwegende dat:

- dit premietekort ten koste gaat van het herstellvermogen en de indexatiemogelijkheden hetgeen nadelig is voor de pensioendeelnemers in zowel de opbouw- als de uitkeringsfase;
- de toegepaste premiekortingen niet strikt voldoen aan de door DNB geformuleerde voorwaarden, namelijk dat pensioenfondsen op basis van de beleidsdekkingsgraad minimaal over het vereist eigen vermogen beschikken én de oorspronkelijke ambities, inclusief de voorwaardelijke toeslagverlening, over de afgelopen 10 jaar hebben waargemaakt (Pensioenwet, artikel 129);
- door de ontwikkeling in de wet- en regelgeving de rol van werkgevers bij de financiering van dekkingstekorten is teruggelopen van een garantstelling ("backservice verplichting") tot een situatie waarbij de risico's steeds meer verschoven zijn naar de pensioenverzekerden;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- te blijven streven naar een nieuw pensioenstelsel zoals bedoeld in het regeerakkoord, waarbij opgebouwde rechten primair zijn gebaseerd op de premie-inleg en waarin naar de aard van het nieuwe contract geen sprake meer is van premiedemping;
- te streven naar een renteberekeningsmethode met één rekenrente voor de vaststelling van zowel de premie als de beleidsdekkingsgraad;

en gaat over tot de orde van de dag.